

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 49. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy hóra — — — — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, február 28.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

A városok mozgalma.

— február 28.

Mint ismeretes, az ország városai tegnap közös értekezletre gyűltek össze a fővárosba, hogy tiltakozzanak a fejlődésüket, sőt jövőendő boldogulásukat is veszélyeztető új adóreform ellen, melynek hibáit Nagybecskereken is megvilágították már több gyűlés és testületi határozatok keretében.

Az új Magyarország ébredését köszönhetően, mikor végre városaink is fölsimerve hivatásukat, egybegyülekeztek és politikai tényezőkként léptek ki a cselekvés terére.

A régi Magyarországon a vármegyék küldöttei foglalták le a maguk számára a nemzeti akaratot s az anéhány város, amelynek követe, később képviselője, helyet foglalt a törvényhozó testületben, elenyésző csekélység volt a vármegyék követeinek többségéhez képest.

Az állam eddig nálunk mindennel szivesebben foglalkozott, mint elmaradt városaink, szegény községeink felvirágozásának kérdéseivel. A szegény, közterhek alatt nyögő városok és községek szinte szolgásként volt kárhóztatva Amikor aztán a világháborúban messze elmaradva, keresztül szegénységünk, gyengeségünk, szolgáskéntünk okait: nagy későn rájöttünk arra az igazságra, hogy elvész a nép, amely civilizáció és kultúra nélkül való. Rájöttünk arra, hogy erősíteni kell hát a magyar civilizáció mentővívait, a városokat, községeket s fel kell hagynunk egy kicsit a vármegyék túlzott kultuszával.

A városok tiltakozásának remélhetőleg meg lesz a kívánt sikere, ámde óhajtható volna, hogy ne álljanak meg itt az első lépésnél, hanem tartssanak össze érdekeik védelmében továbbra is.

Vannak a városoknak még több oly fontos, életbevágó érdeke, mint az adóreform. Itt vannak: a közigazgatási reform kérdése, a közegészségügy állami ellátása, amelyek alkalmat adnának az ország 134 városának és ötezernél több nagyközségének arra, hogy végre szabaduljanak az alól a középkori bánásmód alól, amelyben most van részük.

Ma már látnivaló, hogy az ország közállapotaiban a súlypont áthelyezkedett a városokra. És ha a városok, nagyközségek, mint egy akarat, mint egy szervezett politikai tényező fognak fellépni demokratikus kulturaprogrammal — az is bizonyos, miszerint a törvényhozás összes képviselői, a kiket a városok, községek választanak, úgy fognak cselekedni, a hogyan megbízóik — vagyis a városok, községek — akarata fogja tőlük közvetelni s mint azt a politikai tisztesség hozza magával.

Hogy eddig senkise törődött a városokkal és községekkel nálunk s messze elmaradtunk a kulturában gazdagabb szomszédaink mögött, az bizony nagyrészt a magyar városok és községek hibája, mert közömbösen állottak a fejlődés forgatagában és tétlenül nézték mellőztetésüket. A mostani kezdeményezés egyuttal a demokratikus magyar politikának fejlődésére biztos alap lehet, amelyen csak tovább kell építeni. Szóval a magyar civilizáció érdekeinek szolgálatára műveljék tovább a tőlük hathatósan és energikusan az ország városai.

Igy aztán végre a polgárság is elérjénálunk, mint a művelt nyugoti államokban, hogy a vezetőszerpepet nemcsak a közterhek viselésében, nemcsak a tudomány, művészet, ipar, kereskedelem terén, hanem a hatalomban, a közéletben is elnyeri.

Az új ipartörvény.

— A kereskedelmi miniszter a vármegyékhez. —

— február 28.

A kereskedelemügyi miniszter ma az alább közölt rendeletben felhívja a vármegyét, annak területén működő ipartestületeket, iparhatóságokat, hogy az ipartörvény revízióját célzó tervezetről mondják el véleményüket. Ezen felhívása kapcsán a revízió nagy horderejét is méltatja. A rendelet így hangzik:

A jelenlegi kormány átmeneti feladatai mellett, a gazdasági és társadalmi élet előmozdításának szükségleteinek kielégítését és az evégből szükséges reformok megvalósítását tűzte ki.

A halaszthatatlan reformmunkálatok között, melyek mindegyike gazdasági és társadalmi életünk egy-egy régebbi hiányát és baját pótolni, illetve orvosolni voltak és vannak hivatva, tőrcsúm körében első helyre tettem a magyar igazság legregébb kívánásának teljesítését, az 1884. évi XVII. t. c.-be foglalt ipartörvény revízióját.

Az ipartörvény revíziójának munkálatai, az abban megoldásra váró kérdések rendkívüli fontosságánál és a végzendő munka nagy terjedelménél fogva, ma még nincsenek teljesen befejezve, az e célra készülő törvényjavaslat egy részének szövegezése még munkában van.

De elkészültek annak az iparügyi jog megszerzésére, az ipar gyakorlására, az ipar oktatására s a munkásvédelemből a munkáviszonyokra, a munkaidőre, a munkások egészségének és testi épségének védelmére, ugyszintén a munkásközvetítésre vonatkozó részei s miután az ipartörvény módosítása céljából az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről a kiadandó törvényjavaslatnak ezek a részei tárgyuknál fogva önállóak, szükségesnek láttam, az elkészült részeket már most kiadni, hogy az érdekeltségnek annál több ideje legyen a nagy terjedelmű munkálat alapos tanulmányozására. A hiányzó részeket folytatódólagosan legközelebb fogom kibocsátani és megküldeni.

Oly célból, hogy az érdekeltség a maga bírálatában semmiképp se legyen faszélyezve, a törvényjavaslatnak a mellékelt fizetben foglalt, sem az ehhez pótlólag kiadandó részei tekintetében, a magam részéről még nem foglaltam állást, ez a javaslat kizárólag előadó tervzet.

Az elő dői tervezetet megfelelő számú péld-

A „TORONTÁL” tárcája.

Fényes üzlet.

Még mielött a vándorló kalmár kocsjával az erdő szélére érkezett, mely előtt a falu fekszik, a rudra kötött csengő hangos csilingelése messziről jelentette jöttét. Ő maga az olasz — Turinban született — keservesen fujta tülkét, őszvére mellett haladva, mely oly alacsonyán húzta a négy keréken nyugvó kocsi, hogy úgy látszott, mintha a földön vonszolná maga után. A mozgó kirakatot porfelhő takarta, a napsugarak bearanyozták a szindus és olcsó házi cikkek sokaságát. Egy fizlet, mely vándorol és mely nemokára jó pénzen eikél.

A parasztaasszonyok már távolról fölsimerik az olasz fureca muzsikáját. Kapujuk előtt állva várják őt, aztán közelednek hozzája, majdnem piszkosan, csunya, háziásan öltözve. Kidolgozott kezikkel megtapogatják a vásznakot, szöveteket, össze-vissza hányják az apró árut és vásárolnak.

A legnagyobb kíváncsisággal bámulják az újfajta árut, — keztük, napernyők, harisnyakötők, — oly fényűzési cikkeket, minőket a kalmár azelőtt nem hozott még a faluba.

— Ezek csak a gazdagoknak való dolgok — gondolják magukban, miközben tréfálkodva, nevetgélve fizetnek.

Hangos nevetésbe törnek ki, látni engedik fogatlan szájukat. És hazamennek, maguk után cipelve piszkos, mosdatlan gyermeküket.

A kocsi folytatta útját a falu hosszában. A végén, hol ritkultak a házak, megáll. Az olasz átkel az uton, egy szalmafődeles kunyhó ajtaján kopog és belép. Az asszony az udvarban van és fehérneműt javít. Kabátja ujjja könnyökön felül fölötözve, kitetszik gömbölyű karja, melyet vékony szőke pehely aranyos meg. Rendkívül tisztasága

által különbözik a falu többi asszonyaitól, sokkal takarosabb, mint azok.

Az olasznak régóta tetszik az asszonyka, ki előzékeny és nevetése gyerekes. Vékony ajkai pici, hegyes fogakat rejtene, melyek fehérek, mint a hó, szürke szemei beszédesek és fényők voltak, mint a szél által újra felélesztett parázs. Egyedül van.

— Mit vásárol ma tőlem, Sengout asszony?
— Nini, maga az, Ferrari ur Nincs sem mire szükségem. Köszönöm.

— Talán cérna, vászon, harisnya, harisnyakötők? Szép harisnyakötők! . . .

— Nem, nem kell semmi.
— Szép topánkák magának, egy erszény a férje részére?

— De nem kell semmi, ha mondom.
— Istenem! Istenem! — sóhajtott a kufár. — És mégis akarnek magának valami szépet eladni, oh, látom már.

— És kiszalad kocsjához; visszatér néhány selyempapírba göngyölt napernyővel.

— Ime, az egyetlen alkalom, Sengout asszony; pompás napernyők, majdnem ingyen. — Aztán egy mozdulattal kiválaszt egyet, legöngyöli és felnyitja. A fogantjút ügyesen megforgatja ujjai között, a nyitott két selyemernyő ragyog, fénylik s megigézte szől:

— Szép, ugy-e?

S ez igaz. Sengout asszony valóban szépen találja az ernyőt. Kezébe veszi, megimogatja a selymet, megcsodálja a forgóját, melyet elefántcsontnak mond a kalmár. Szemei kitágulnak a csodálkozástól.

— Ez önnek tetszik. Magának kivételesen kilene frankért adom, nekem tizbe van.

Az asszony kissé szomorúan rázza a fejét.
— Nem, nincs annyi pénzem és az uram is megharagudna érte. Ez csak gazdagoknak való boldogság.

— Ezért az árért, hallja, Sengoutné, a boldogságok meg vannak engedve; hogy példát

említsek. Oppilard asszony és az özvegy Rique-né ugyan ilyenért tizenöt frankot fizettek. Mig maga, ki a legszebb a faluban . . .

— Hallja, Ferrari ur!
— Igenis a legszebb, csak azért is és bizony nem kellene szégyelnie magát, ha vasárnap a templomba megy.

Sengout asszony könnyen hagyta volna magát rábeszélteni, de felt az urától, ki a gyárban dolgozott. Gyanskvó. féltékeny volt, sőt egy kissé heves természetű is. Az igaz, haragot nem tartott. Ha a rossz pillanat elteit, többé nem gondolt rá,

A kalmár újra kezdte rábeszélését.
— Ilyen kedvező alkalmat többet nem talál Sengout asszony. En kiengyeltem.

Nagyon közel hozzája, kedvtelve nézegette őt. Az asszony halkán mondta:

— Nincsen pénzem.
Ekkor az olasz hirtelen átkarolta őt.

— Hát majd megfizetik, amikor akarja, ahogy akarja. Hiszen találkoztunk még.

Az asszony ellentétlenül akart. Az első mozdulattal kivédte remegve, ellenségeskedve: az olasznak tenyerébe harapott, hogy vére kiserkent. De aztán ez az izmos, napsütötte barna ember oly hevesen ölelte át, hogy érezte arcának melegét és szakállának bódító illata ellensúlyozta benne a köteleesség érzetét. És a napernyő ki volt fizetve. Egy hónapra rá a kóborló kocsi ismét megjelent a faluban, ott, hol gyérülni kezdenek a házak. Sengouték hajlékára rátűz a déli nap heve. A parasztnyecske az olasznál kellemes emléket hagyott, de a gyors siker nem elégitette ki. És praktikusan, kiszámítva a napernyő árát, a kalmár keserűen követelteti, hogy pénzért tulajdonképpen mit sem kapott. Drága pénz — rossz — áru!

Ime, a ház előtt van. Megáll. Az ajtó ki nyílik. Ezuttal a házigazda, Sengout odahaza van. A két ember kezet szorit: de a munkás nem szereti eat a kótssinú, hízelt Ferrari.

dányban idezárva, azzal a felhívással küldöm le a törvényhatóságnak, hogy a tervezetet a törvényhatóság területén működő iparhatóságnak, illetve iparhatóságoknak tanulmányozás végett sürgősen adja ki a észrevételeiket oly időre kívánja be, hogy azok az előadói tervezet még hiányzó és szintén megküldendő részének vételétől számított négy hét alatt a törvényhatóság véleményével együtt elém terjeszthetők legyenek.

mennyiben a törvényhatóság az említett határidő alatt véleményét hozzám nem juttatja, olybá veszem, mintha a tervezetre nézve észrevétele nem merült volna fel.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 10 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Március 1. az „Iskolagyermekbarát-egylet” közgyűlése.
Március 9. Közigazgatási bizottság ülése.

— **Március 15. ike.** A szabadság napjának ideje hatvanadik évfordulóját Nagybecskerekben különösen nagyszabású ünnepséggel fogják megünnélni. A nagybecskereki kaszinó-társulat, mint már említettük, úgy mint minden évben, az idén is lelkes ünnepséggel áldoz március idusának a rendező bizottság már most is nagyban készül az ünnepi program összeállítására. Ma délelőtt Knyaszkó Lajos a kaszinó nevében fölkérte dr. Vinczehid Erőd m. főjegyzőt, a kulturális egyesület igazgatóját, az ünnepi beszéd megtartására a vármegye kitűnő főjegyzője szívesen vállalkozott rá. A program többi részleteinek összeállítása most folyik s eddig csak annyit lehet közölni, hogy a műsor énekből, szavalásokból és zeneszámokból fog állani, végül pedig a közönség kivonul a Ferenc József-terre, ahol Kiss Ernő szobrát a Himnusz hangjai mellett a kaszinó és a kulturális egyesület megkoszorúzza.

— **Eljegyzés.** Folkusfalvi Folkusház y Sándor, a nagybecskereki kir. törvényszék jegyzője eljegyezte Szabó Margit kisasszonyt, néhai Szabó Lajos vármegyei árvaszéki tlnök és neje született Brádl Erzsébet hájos és kedves leányát.

Acs Lajos eljegyezte Kluch Henriette kisasszonyt Écsán.

— Semmire sincs szükségünk — mondja a házigazda.

— Hiszen csak ama bizonyos napernyő miatt jöttem, Senguot ur.

Az asszony éppen a levest kanalazta. Hirtelen fölgyök. Piros lett, mint a pipacs, majd halvány, mint a fal, Nem szólt még semmit férjének a napernyőről, melyet eldugott a fehérenemű közé.

— Micsoda napernyő? — kérdezte durván Senguot felesége felé fordulva.

Az asszony remegve fogta köténye csücskét ujjai közé, lesttette szemét s gyanítva az aljas fortélyt, nagynehezen uralkodott dühén. Szó nélkül elővette az ernyőt egy nagy ládából.

— Te ezt vetted? — mondta Senguot.

— Tíz frank az ára ennek a csekélységnek — szólt a kufár.

— Végül is tudni akarom, vetted-e ezt vagy nem? — tört ki Senguot, kit felesége hallgatása izgatottá tett.

— Igen, azaz, hogy . . . — felelte habozva az asszony.

— Értem, hát hitelbe vetted, ugy-e? . . .

— Ugy van, hitelbe, — sietett a válaszal az olasz.

— Nos, akkor fogd csak öregem, vidd vissza jószágot, selyempapírosával együtt. Ez nem egy szegény munkásasszonynak való portéka. Ezt mondva, hevesen átnyújtotta a napernyőt Ferrarinak, ki a látszat kedvéért mondta: — De . . . Senguot ur.

— Elég, vidd, hogy ne lássalak többet, hízog — és kiteszolta az ajtón.

Majd egyedül maradván a feleségével: — Hallod asszony, ezt mondom, hogy ne hagyd többé ettől az olasztól elbolondítani a fejedet. Tíz frank! Oh! ily kidobott pénz . . . Meg aztán nem szeretem ezt a csunya alakot, ki mindig csak rosszban tőri a fejet.

— És az asszony halotthalványan, szívében mély visszafojtott gyűlölettel telve, fogai között mormogta: „Az már bizonyos, hogy rosszban tőri a fejet!”

Paul Lakaur.

— **Gyrovonati Szeged és Nagyvárad között.** Mint Szegedről jelentik, a május hónapban érvénybe lépő új vasúti menetrendbe már be fogják iktatni a Szeged—Nagyvárad között közlekedő gyrovonatot, amely régi kívánsága az Alföld városainak. A vasút egyelőre Nagyváradtól csak Szegedig fog közlekedni, de amint az új Duna-híd kiépül, Baja—Bátaszéken át közvetlen összeköttetést nyer az új gyrovonati Fiumével is. Ekképpen Budapest érintése nélkül egyenes útja lesz a nagyvárad—szegedi vonatnak a magyar tenger partjára.

— **Nyilvános közönyt.** A helybeli lapokban közzétett felhívására a helybeli róm. kath. árvaházegyletnek, az árvaházegylet vezetősége a következő eddig beérkezett adományokról számolt be:

Nagyságos Franz József László urnak, mint a róm. kath. árvaházegylet elnöke Nagybecskerek.

Nagyságos elnök ur! Athatva azon nemeseleltől, melyet a helybeli róm. kath. árvaházegylet megvalósítani törekszik, sietek én is ama kötelességeknek eleget tenni, melyeket minden ember, ugvis mint felebarát, ugvis mint állampolgár viselni tartozik. Soraimmal együtt Nagyságos birtokába juttatok 24 pár evőeszközt, 24 darab leveses kanalat, 24 darab kávéskanalat, 1 darab levestemerítőt, 1 darab tejmerítőt, méltóztassék ezeket az árvaház céljaira felhasználni. Végül, amidőn ama óhajomnak adok kifejezést, hogy az árvaház mielőbb megvalósulva áldásos ténykedését megkezdhesse, maradok Nagybecskerek, 1908 február 24. én. Mély tisztelettel: Weisz Izidor, a Ferenc József-rend lovagja.

Bolesznyi Antal cég adománya: 5 fazék, 1 bögre, 6 fődő, 4 lábos.

Benó József cég adománya: 36 pohár, 6 vizes üveg, 6 sőtartó.

Daun Gyula cég adománya: 1 mozsár, 1 kávédaráló, 1 vasaló, 1 káposztagyalyu, 3 vizeskanecsó, 1 kávépörkölő, 1 kanna, 1 sőtartó, 1 tézstaszűrő, 1 levestszűrő, 1 tejszűrő, 2 pecsenyesütő, 1 szűrőkanál, 1 merőkanál, 1 metéltvágo, 1 buvározó balta, 2 kés, 1 husverő, 1 személapát, 1 fűrés.

Baaden I. L. cég adománya: 30 tányér, 24 kávéscsésze, 2 pecsenyestál, 2 főzelékestál, 2 levestestál, 3 szenteltvíztartó.

A nemesszivő adományozónak ezuton is hálás közönyt mond a helybeli róm. kath. árvaházegylet elnöksége.

— **A szociáldemokrata párt mint politikai párt a vármegyében.** Mint lapunknak Zsombolyáról jelentik, ott a torontálmegeyi szocialisták a napokban népes gyűlést tartottak. A gyűlésen mintegy öt-hatszázán vettek részt a vármegye különböző községeiből. A gyűlés elhatározta, hogy Torontálvármegyében mozgalmat indít a szociáldemokrata pártnak mint politikai pártnak az egyes községekben való megalakítása iránt. Azonkívül megejtették a megyei pártvezetőség tagjainak a választását. Eszerint a pártvezetőség tagjainak megválasztottak: Oszuszy András, Popov Dusan, Ellmer István, Merschbacher János, Sztanatyev Mladen, Jégl Péter, Binder József, Dávid Nándor, Schmidt József, Hoff Mihály, Andrusko Bózso, Feketics Ferenc és Lámche József nagybecskereki lakosok.

— **A kártya áldozata.** Temesszlatináról jelentik: Tegnap ismét egygyel szaporodott azon szomorú eseteknek a száma, melyeknek okozója a kártyaszarvedély. Egy temesszlatinai 46 éves tisztességes, becsületes gazdaember, Vlaho sán Szilárd az újabb áldozat, aki azért, mert pénzét kártyán elvesztette, föbelötte magát és meghalt. A dolog úgy történt, hogy Vlaho sán eladta két disznóját 340 koronáért. A vásár után betért a kocsmába egy pohár borra. A kocsmában ekkor már javában folyt a játék, melynek a szerencsétlen ember nem tudva ellentálni, szintén játszani kezdett. Nem telt bele egy óra, Vlaho sán minden pénzét elvesztette. Ekkor aztán kiment az udvarra és föbelötte magát.

— **Laika kérdés.** Laika: Papa, mikor hozott engemet a gölya?

Papa: Március 14-ikén.

Laika: Nagyszert, éppen a születésem napján.

— **Öngyilkos fiu.** Weidenthal krassószörény-megyei községben — mint onnan jelentik — tegnapelőtt egy Andre s Menyhérti nevű tizenöt éves fiu, előítölti elkeseredésében, hogy megakarított pénzcsékéjét az utcán elvesztette, fölakasztotta magát és mire ráakadtak, már halott volt. Az öngyilkos fiu egyetlen gyermeke volt öreg, özvegy anyjának.

— **A országos vásár.** A tegnapi megkezdődött országos vásárt ma folytatták. A mai napon szarvasmarhákát már csak igen gyér számban — mindössze vagy 200 darabot — hajtottak fel, de megkezdődött a lóvásár, mely dacára a kedvezőtlen időnek, nagyon élénknek mutatkozott. A délelőtti folyamán felhajtott lovak 4500—4700 darabban feltehető száma kielégítő kereslet mellett élénk forgalmat idézett elő, mely még délután is

eltartott. Elsőrendű lovak darabját 600—700 koronával, másodminőségűeket 400—450 koronával, igáslovakat pedig 200 koronáig fizettek meg. Ugyancsak ma vette kezdetét a kirakóvásár is, mely azonban az esős időjárás miatt csak nagyon szerény keretekben mozog.

— **Lopás az utcán.** Gligorov Ignya nagybecskereki lakos 12 éves Créta nevű fia tegnap egy kis kézikocsit húzott végig a Juranics-utcán, melyben egy pénzárca és egy pakli dohány fektött. Gyömbér György és Csontti István muzslyai legények, kik a kézikocsi közelében jártak, kaján szemmel addig kacsintgattak az erszénnyel, melyben élénk fantáziájuk Dárius kincseit sejtette, míg Gyömbér nekibátorodva, azt dohányostul kiragadta és ellillant. A muzslyai legényeket azonban ez alkalommal határozottan balsors üldözte, nemcsak azért, mert az elemelt erszény tres volt, hanem mert csendőralakban a bosszúálló Nemezis is utólérté őket és az eljárást ellenük megindította.

— **A Liniment.** Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű házi szerre lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, c uznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás. az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerháznál kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cég-jegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitz-por” használatát által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvételre Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (5)

A sós savanyu vizek királya névvel illetik szakkörökben a málnási Sicilia forrásvizet s méltán, mert ez a természetes forrásvíz kipróbált kitűnő hatással van a gége, torok, tüdő és gyomorbetegségeknél, páratlanul nyálkaoldó és étvágygerjesztő hatása gyors, amennyiben a gyomorgéget azonnal megszünteti. Magyarországi főraktár: Brázay Kálmán, Budapest, VIII., József-körút 37.

Irodalom.

* **Temesvár és Délmagyarország.** Ily címen Bellai József és dr. Bodor Antal szerkesztésében pár hét múlva egy nagyszabású, illusztrált munka fog megjelenni, amely Délmagyarország történelmét s jelen állapotát, kulturális, gazdasági, nemzetiségi viszonyait s az Alduna, valamint egyéb vidékek természeti szépeit ismerteti. A mű iránt egyre szélesebb körben nyilvánul meg a közönség érdeklődése, az egyes városok, megyék és egyletek máris több ezer példányt rendeltek belőle oly célból, hogy azokat a hazai és külföldi könyvtárak, kaszinók, iskolák részére szétküldjék a országreszünk széles körben való ismertetése révén idegenforgalmunkat növeljék. A közönség köréből is tömegesen érkeznek megrendelések s a kiadóvállalat (Takarékpénztár-u. 4. sz.) ezuton kéri fel azokat, kiknél gyűjtő-ívek vannak, hogy ez íveket mielőbb beküldjen szíveskedjenek. A 320 oldalra terjedő, 80 képpel és térképekkel illusztrált mű ára 2 korona, mely a könyv megjelenésekor is fizethető.

* **A „Zenélő Magyarország”** közkezdett zeneműfolyóiratnak a ma megjelent 352-ik füzetete, mint rendesen, gazdag, érdekes zenemű-újtonságokkal bővelkedik. Farsangi füzet s tartalmazza: I. Heidberg Albert, az idény leg-sikerültebb chansonjaiból összeállított remek „Bonbonniere” című francia négyesét. II. Lengyel Miska „Gambrius” polka francsis-ját. III. Sousa F. John „Keresztes lovagot” című rendkívül népszerű amerikai indulóját. Az ügyesen szerkesztett, életrevaló folyóiratot, mely ma már majd csaknem mindegy magyar zenecsalád zongoráján feltalálható, felesleges ajánlanunk. Gazdag, értékes tartalma és mesés olcsó ára, önmagát ajánlja; csupán annyit azoknak, kik nem ismernék, hogy egy negyedéven 6 ily gazdag történelmi füzet jelenik meg s így a legszebb zeneműújtonságokat kapja az előfizető 3 korona negyedévi előfizetésért. Előfizetések a most folyó XV. évfolyam 59-ik (I. jan., márc.) évfolyamára a „Zenélő Magyarország” (Klökner Éde) zeneműkiadóhivatalhoz Budapest, VIII., József-körút 24. intézendők.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 29. Nyomdászok jux-estélye.
Március 1. Köz- és magántisztviselők mulatsága.
Március 3. A filharmonikusok bolondestélye a kaszinóban.
Március 7. Az orosz, vasutas-szövetség nagybecskereki kertjében táncestélye.

*. A nyomdászok jux-estélye. A nagybecskereki nyomdászok holnapi jux-estélyére az összes előkészületek meg történtek. A rendezőség fáradságtalan működésének — már az előjелеktől itélve is — nagy sikere lesz s a holnapi, a kaszinóban tartandó estély méltó befejezése lesz a farsangnak. Az estély műsora a következő:

1. Gutenberg-induló. Ziegler B.-tól. Énekli a kar.

2. a) Két veréb. Huszka Jenő-től; b) Elmegyek ablakod előtt. Fráter Lorándtól. Énekli Kohn Irén k. a.

3. a) Magyar rapszódia, Hauser H.-tól; b) Hochzeits-szerenád. Zongorán előadja Gintner Mariska k. a., hegedőn kíséri Knopf Sándor.

4. Szerelmes história. Csengery Gy.-tól. Előadja Katuza Antal.

5. Die schöne Adelhaid. Előadja Szabó János.

6. Zsur a Dob-utcában. Énekes bohóság, Hetényi A. és Falk Richárdtól. Előadja Szöllössi Károlyné urnó.

7. Dalffy Dávid. Kuplé. Énekli Seress Lajos.

8. Gyorsrajzoló. Előadja Kolofon Dezső.

9. A kis vasalónő. Taps-nóta. Kuplék. Énekli Seress Lajosné urnó.

10. Mogyó fényképek.

11. „Ein Ländliche konzertprobe“. Neumann Mór vezetése mellett, énekli a kar.

Az egyes műsorszámok közt különféle bohóságok. Tánc-tourák, Olasz utcai zene, stb.

A zenedarabokat Feix Adolf, a szegedi honvéd zenekar volt karmester kíséri.

Minden egyes műsorszám után tánc.

*. A filharmonikusok bolondestélye. A nagybecskereki filharmoniai egyesület március 3-án, farsang utolsó napján jelmez-bolondestélyt rendez a kaszinóban. Az estély programja a következő: Az első nagybecskereki női zenekar hangversenye. — Bodi légbajonutatóvanyai Zeppelin után. — Amati társulat nápolyi népénekesek és zenészek. — Mister Boux szelidített háziállataival. — Schrammel Ronzcher. — Sami Grünzweig folies tragique bucsuföllepte. — The brothers Mufti híres akrobaták. — Jim és Tom angol excentrikusok. — Signore Sartarelli híres költőtáncos. — Mistera Sers izro-indián. — Drónélküli telefon. — Kinematograf-előadás egész este át. — A rendezőség kéri a közönséget, hogy lehetőleg jelmezben vagy bolondjelvényekkel jelenjen meg. Belépődíj személyjegy 2 korona, családjegy 5 kor. Kezdeté fél 9 órakor. A jókedvű programból látnivaló, hogy a filharmonikusok idei bolondestélye éppen olyan pompás mulatság lesz, mint az eddigiek.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén már ismét megcsökkent érdeklődés mellett folyt a vita a házszabályrevízió fölött. A képviselők nagy része künn a folyosón táboroz s igazi tanácskozás ott folyk. Benn a teremben alig néhány ember hallgatja a szónokokat. Ma különben hárman szónokoltak a házszabályrevízió ellen és pedig egy disszidens és két nemzetiségi.

Az ülést Justh Gyula elnök fél 11 órakor nyitja meg s a jegyzőkönyv hitelesítése után mindjárt rátérnek a házszabályrevízió vitájára.

Ma Vlád Aurél nemzetiségi kezdi a vitát s hosszú beszédben szól a revízió ellen, amelyet elvi szempontból ellenez, mert a parlament szuverenitását támadja meg. Végül határozati javaslatot nyújt be a revízió napirendről való levétele iránt.

Utána Wesselényi Miklós báró szóval föl a javaslat ellen s miután az a magyar nemzet legfontosabb alkotmánybiztosítéka, a parlamenti szólásszabadság ellen tör, a jelenlegi körülmények között nem fogadja el. Nem fogadja el különösen az általános választói jog életbeléptetése előtt. Még ha azután állana elő vele a kormány, lehetne beszélni róla, de így nem.

Végül Székcsák Ferenc nemzetiségi

beszélt szintén a javaslat ellen hosszan és unalmasan.

Miután megállapították a holnapi napirendet, az ülés véget ért.

Ujházi Ede kiténtetése.

Budapest, február 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király Ujházi Edének, a Nemzeti Színház tagjának a színművészet terén szerzett érdemei elismerésül a III. oszt. vaskoronarendet adományozta.

A házszabályrevízió körül.

Budapest, február 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház folyosóján ma is élénk eszmecsere volt a képviselők között a házszabályrevízió dolgában. Különböző csoportok alakultak s itt is, ott is élénken beszélgettek. A diskurzus főleg Apponyi és Andrássy tegnapi kijelentései körül forgott s ezek a többséget megnyugtatták, csupán a disszidenseket hangolták le. A Holló-féle csoport ma sincs meglegedve a helyzettel s ki is jelentette, hogy nem áll a lapoknak az a híre, mintha ők leszerelték volna. Ők ma is határozottan kívánják a házszabályrevízió enyhítését, továbbá a katonai követelések teljesítését, valamint a 48-as párt jövőjének a biztosítását.

Az eszmecsere közben megjelent köztük Andrássy Gyula gróf, aki hangsúlyozottan kijelentette, hogy frondörködést és aknamunkát nem tűr. Vállaljátok — ugymond — ti a kormányzást s én igérem, hogy szószólótok leszek a királynál. Különbben is — folytatta tovább Andrássy — a kormány a királlyal szemben kötelezettségeket vállalt, amelyeket teljesíteni kell.

A Holló-csoportból erre azt felelték Andrássynak, hogy a függetlenségi párt jövő helyzetéről bizta képet kell kapniok, mert így a párt helyzete képtelen.

Politikai körökben most különben izgalommal várják a horvát képviselőket is. A horvátországi választások ugyanis ma befejeződnek s a horvát képviselő jövő csütörtökön mind a negyvenen bevonulnak a képviselőházba és obstruálni fognak a házszabályrevízió ellen.

A néppárt körében hír szerint az a terv, hogy a párt részéről indítványt tesznek a Házban, hogy a házszabályrevízió gyorsan intéztessék el, mielőtt a horvát képviselők bevonulnak.

A delegáció záróülése.

Budapest, február 28. (A „Torontál“ ered. távirata.) A delegáció jövő héten kedden és szerdán tartja záróülését, Bécsben, amely két napon a képviselőház nem tart ülést.

A horvátországi választások.

Budapest, február 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zágrábból sürgönyzik: A választások nem mindenütt folytak le olyan simán, mint az első jelentések hírül adták. Több helyütt volt kisebb zavargás, sőt a krusi kerületben vér is folyt. A Starcsevics-párti választók ugyanis összetűztek a katonasággal, miközben ezek egy választót agyonlöttek. Azonkívül több sebesülés is történt. Részletek a véres esetről még hiányoznak.

Ami a választások eredményét illeti, eddig 56 választás eredménye ismeretes. E szerint megválasztottak 22 Starcsevics-pártit, 23 koalíciósat, 3 alkotmánypártit, két unionistát (bán-pártit). A kető közül az egyik Pejacevich volt horvát bán. Eddig hat pótválasztásra van szükség.

A radikális párt gyűlése.

Budapest, február 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Politikai körökben különös érdeklődéssel néznek a radikális párt március 7-én tartandó nagygyűlése elé. A gyűlésen meg fog jelenni és föl fog szólalni Kristóffy József volt belügyminiszter is, s az általános választói jogról fog beszélni. Egy újságíró ma beszélgetést foly-

tatott Kristóffyval, aki kijelentette, hogy a két év, mely időre hallgatásra volt kötelezve, eltelt s így ő most beszélni fog s informálni fogja a közönséget az általános választói jogról. Különbben is most vissza fog térni a politikai küzdőterre.

A nagyikikinda—aradi vasut r.-t.

Budapest, február 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A nagyikikinda—ujaradi vasut részvénytársaság tegnap tartotta alakuló gyűlését. A közgyűlés kimondta, hogy Nagyikikindától Aradig és Zsombolyától Lovrinig, valamint Nagyikikindától Nyerőig terjedő szárnyvonalas vasutat épít s az építéssel Pallós Ármin vállalkozót bizza meg. A társaság Pallóssal már meg is kötötte a szerződést úgy, hogy Pallós nyomban hozzáfog a munkához. A társaság alapítókéje 12 millió korona. Az alakuló gyűlésen elnöknek Abonyi Emil nyug. miniszteri tanácsost, alelnöknek dr. Bogdán Zsivkó kikindai polgármestert választották meg.

Színészből főszolgabíró.

Budapest, február 28. (A „Torontál“ eredeti táv.) Ugocsavármegye főispánja Ráthonyi Ávost, a Király színház jeles művészt, tb. főszolgabíróvá nevezte ki. Ráthonyi tudvalevőleg most visszavonul a színésztől megyéjébe s ott fog élni.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23 84—
Buza (októberre 1908.)	19 70—
Rozs (áprilisra 1908.)	20 90—
Rozs (októberre 1908.)	17 24—
Zab (áprilisra 1908.)	15 66—
Tengeri (májusra 1908.)	13 22—

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1908. évi február hó 21-től február hó 28-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Nikiforovits Milka, Lenka, Vászta és Szima tulajdonát képező 1837. é. i. számú házat megvette Grejs Márkus 1000 koronáért.

Radió Sándor tulajdonát képező 840 négyszögöl szőlőt megvette Tóth János 1400 koronáért.

Almászán Vojslav tulajdonát képező 1632. é. i. sz. házat megvette Biebel Karolina 2400 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztették a Nagybecskereken, 1908. évi február hó 28-án megtartott heti vásár alkalmával:

Buza 50 kilogramm	10 50 korona
kétszeres	7 50
rozs	7 40
árpa	6 —
zab	7 50
kukorica	6 —
repce	15 50
szén I.	8 —
II.	7 —
szalma I.	4 —
II.	3 —
burgonya 1 kilogr.	— 10
marhabús I. 1 kilogr.	1 46
II.	1 36
borjú hús I.	1 90
II.	1 90
disznó hús I.	1 90
II.	1 70
juh hús	1 04
zsir	1 68

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Amor

higienikus mosdó-pasztillát

férfiak, nők egyaránt használják.

Doboza 1 korona.

Gyógyszertárakban kapható.

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-utca 2. sz.

213—104

